Miten ja mistä alkaa vastuullinen liiketoiminta?

18.2.2022

Vastuullisen liiketoiminnan vaatimus aiheuttaa paljon keskustelua ja kysymyksiä. Sekä yrittäjät, yritysten johtajat ja kuluttajat miettivät, mistä pitäisi aloittaa. Vastuullisuutta ei tarvitse tai kannatakaan yrittää kahmaista kerralla. Silloin syntyisi helposti vain keinotekoinen vastuullisuuden kiiltokuva, joka ei toteudu yrityksen arjessa, mutta aiheuttaisi pahimmassa tapauksessa luottamuksen puutetta asiakkaissa, työnhakijoissa ja yhteistyökumppaneissa.

Hitaasti tai haparoiden – aloita kuitenkin

Vastuullisen liiketoiminnan haltuunotto on kuin maraton, siihen kannattaa lähteä mielessään yksi etappi kerrallaan.

Haastattelimme viime kuukausien aikana eteläpohjalaisia yrittäjiä SeAMKin Pienet vastuulliset yrittäjät -hankkeen puitteissa heidän yritysvastuun tilanteestaan ja suunnitelmistaan. Tarinat ja tilanteet ovat monenlaisia. Joillakin vastuullisuus on koko toiminnan peruskivi, eikä vastuullista toimintaa edes voi irrottaa erilliseksi toiminnaksi. Toiset ovat ottaneet ensimmäisiä askeleitaan ja hakevat hankkeestamme varmuutta seuraaviin. Monet ovat vielä epätietoisia, mitä vastuullisuus tarkoittaa ja mistä pitäisi aloittaa. Tässä kirjoituksessa annan muutamia vinkkejä, joiden avulla pääsee matkaan.

Etsi omat vahvuudet ja pakolliset toimet – tee yhdessä ja kannattavasti – viesti siitä mitä on tehty

Ensin kannattaa tutkia, mitä yritysvastuu tarkoittaa. On hyvä raapaista ainakin pintaa vastuullisuuden kokonaisuudesta. Eteenpäin mennessä on sitten hyvä rakentaa tietovarastoaan pala palalta.

Kun vastuullisuuden perusteet on hallussa, on hyvä kääntää katseensa omaan yritykseen ja tehdä kartoitus nykytilasta. Mitä meillä jo on? Mitä tehdään oikein, missä menee täysin pieleen ja mikä kaipaa kehittämistä? Monilla aloilla on lain tai alan tapojen perusteella vaatimuksia, jotka tulee täyttää. Keskity huolehtimaan ainakin näistä pakollisista asioista, että pysyt toimeksiantajien ja asiakkaiden listalla.

Seuraavaksi mieti, mistä meidän yrityksellemme on hyötyä, sillä yritystoiminnan tulee kannattaa taloudellisesti. Suuri osa seuraavista askeleista vaatii resursseja ja resurssit vaativat rahaa. Rahan ja taloudellista vakauden puute aiheuttaa laiminlyöntejä hyvien aikomusten kohdalla sekä ongelmia lupausten lunastamisessa.

Sitten on aika istua alas koko henkilökunnan kanssa tekemään vastuullisuussuunnitelmaa. Asettakaa tavoitteita, kirjoittakaa strategia miten ja millä aikavälillä ne saavutetaan. Jos tavoite on kahvihuoneen jätteiden kierrätys, siihen päästään nopeasti ja pienellä panostuksella, mutta sen toteutuminen kaipaa koko porukan sitoutumisen. Sama koskee hukan minimoimista, pakkausmateriaalin uudelleenkäyttöä, tasa-arvoisen kohtelun varmistamista tai kotikunnan siivouskökkään osallistumista. Jos tavoite on energiankulutuksen minimoiminen, se vaatii kaikkien sitoutumisen lisäksi ison tukun rahaa alkuinvestointeihin. Koko ajan muista: tee ja tarkista ensin, viesti ulkopuolelle vasta sitten.

Huomaa kehitys ja suunnittele lisää

Vähitellen huomaat, että yrityksselläsi on enemmän vastuullisuuteen liittyviä vastauksia kuin kysymyksiä. Samalla toiminta on tehokkaampaa, taloudellisempaa ja kavereiden ilmeet ovat iloisempia sekä työpaikalla että kylänraitilla.

Artikkeli on osa ESR-rahoitteista *Pienet vastuulliset yritykset – vastuullisuudesta kilpailukykyä koronan jälkeen* -hanketta.

Aila Hemminki
Asiantuntija, TKI
SeAMK